

Шыфр: _____

Колькасць балаў: _____

Месца: _____

**II этап Рэспубліканскай алімпіяды школьнікаў
на беларускай мове і літаратуры**

Комплексная работа на беларускай мове і літаратуры

9 клас

Заданні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Усяго
Балы											

22 лістапада 2014 г.

Заданне 1. Запішыце па 5 слоў у такой паслядоўнасці:

- а) колькасць літар і гукаў аднолькавая;
- б) гукаў больш, чым літар;
- в) гукаў менш, чым літар.

Максімальная колькасць балаў – 3

Заданне 2. Да запазычаных з іншых моў слоў падбярыце беларускія адпаведнікі-сінонімы:

Алфавіт, баталія, вікторыя, арбітр, інтэрвал, інцыдэнт, дэфект, лозунг, мемуары, дыскусія, рэвізія, экзамен.

Максімальная колькасць балаў – 6

Заданне 3. Перакладзіце тэкст на беларускую мову.

Для материнского сердца каждый из её детей всегда остаётся ребёнком, даже если у этого ребёнка также есть дети и блещит седина в висках.

Благословенна та мать, которая умеет вовремя отпустить руку ребёнка и не выказать страха, когда он делает первые шаги на своих ещё не окрепших ногах.

Когда дети вырастают и становятся самостоятельными, они никогда не пойдут по проторенным дорогам отцов: они ищут свои, новые и всегда неожиданные для матери.

Пока жива мать и тебе есть кому сказать это нежное слово «мама», ты молод, силен и неутомим. (З.Воскресенская)

Максімальная колькасць балаў – 5

Заданне 4. Запішыце словы па-беларуску, дапасаваўшы да іх прыметнікі (па сэнсе):

Живопись, риск, паводок, стебель, бровь, крупа, ежевика, блюдец, искренность, земляника, гусь, шинель, накипь, степь.

Максімальная колькасць балаў – 7

Заданне 5. Дакажыце, што кожная з прапанаваных груп слоў можа служыць прыкладам марфалагічных асаблівасцей беларускай літаратурнай мовы ў параўнанні з рускай.

- а) зямля, пожня, трамвай, каравай;
- б) вышэйшы, важнейшы, слабейшы, большы;
- в) свет, які змяніўся; хлопчык, які займаецца гімнастыкай.

Максімальная колькасць балаў – 6

Заданне 6. Паставіць знакі прыпынку, вызначыць тып сказа, пабудаваць схему:

Мы накіроўваемся да сялібы якая тоне ў зеляніне дрэў каб паглядзець на двор на тую шыбы ў якія некалі Паэт глядзеў (Максім Танк).

Максімальная колькасць балаў – 3

Заданне 7. Патлумачце, па якіх прычынах падкрэсленыя словы не будуць з'яўляцца аднароднымі членамі сказа.

1. Пайду назбіраю грыбоў у лесе. 2. У гародзе раслі капуста, морква, ягады, грыбы, клёны, елкі. 3. Пасля сустрэчы з ваўком Міхаська быў ні жывы ні мёртвы. 4. Вучні малодшых класаў вельмі любяць спевы, фізкультуру і маляваць. 5. Маці спытала пра ўрокі і як справы ў школе.

Максімальная колькасць балаў – 5

Заданне 8. Запішыце пяць фразеалагізмаў, у структуру якіх уваходзяць словы, якія абазначаюць часткі цела чалавека. Укажыце значэнне гэтых устойлівых выразаў.

Максімальная колькасць балаў – 5

Заданне 9. Па азначэнню ўзнавіце і запішыце наступныя літаратуразнаўчыя тэрміны:

1. Невялікі алегарычны аповед павучальнага характару _____
2. Фальклорная мініяцюра, якая ў форме адмыславатага пытання падае іншасказальнае, вобразнае апісанне пэўных прадметаў ці з'яў _____
3. Займальны па сюжэту фальклорны ці літаратурны твор пра неймаверныя ці фантастычныя прыгоды _____
4. Невялікае фальклорнае або літаратурнае апавяданне, у аснове якога ляжыць аповед пра нейкую незвычайную падзею або геройскі ўчынак выдатнага чалавека _____
5. Невялікі, звычайна чатырохрадкавы песенны твор лірычнага ці гумарыстычна-сатырычнага характару _____

Максімальная колькасць балаў – 5

Заданне 10. Запоўніце табліцу.

Максімальная колькасць балаў – 5

Імя	Прозвішча	Твор	Імя	Прозвішча	Твор
Анатоль		“Жыццё даецца, каб жыццё тварыць...”	Віктар		Дзяльба кабанчыка
Кірыл		Словы. Казанні. Павучанні	Канстанцін		Сымон-музыка
Аляксей	Дудараў		Уладзімір	Караткевіч	
Рыгор		“Трэба дома бываць часцей”	Генрых	Далідовіч	
Васіль	Быкаў			Атраховіч	Ганарысты парсюк